

K zákazu shromažďování prostředků od veřejnosti (tzv. černé kolektivní investování)

Předpis • zákon č. 189/2004 Sb., o kolektivním investování, ve znění pozdějších předpisů („ZKI“)

Ustanovení • § 2a odst. 3 a 4

Otázka **Co znamená požadavek na „převážné financování činnosti z vlastních prostředků podnikatele“ ve vymezení výjimky ze zákazu financování výroby, obchodu, výzkumu a nefinančních služeb pomocí shromažďování peněžních prostředků od veřejnosti?**

Odpověď Cílem § 2a zákona o kolektivním investování je poskytnout ochranu investorům, na které směřuje veřejná poptávka po volném kapitálu v případech, kdy ochranu v dostatečné míře neposkytuje jiná oblast regulace finančního trhu (a kdy je splněna podmínka závislosti návratnosti investice nebo zisku investora i jen částečně na hodnotě nebo výnosu aktiv, do kterých byly peněžní prostředky investovány). Poptávat veřejně kapitál se má dít za podmínek obvyklých na kapitálových trzích, spojených mj. se širokou mírou informační otevřenosti, případně pevně stanovenými pravidly odborného a poctivého nakládání se získaným kapitálem (zejména u produktů zaměřených na širokou veřejnost) či pravidly odborné a poctivé distribuce.

Zákon o kolektivním investování z tohoto zákazu vyjímá činnosti uvedené v § 2a odst. 3, se kterými je určité veřejné nabízení spjata přímo podle zákona regulujícího tuto činnost (činnost bank, loterie aj.). Dále zákon vyjímá situaci uvedenou v § 2a odst. 4, podle které porušením zákazů uvedených v § 2a odst. 1 a 2 není shromažďování peněžních prostředků od veřejnosti, jehož hlavním účelem je financování činnosti, která má povahu výroby, obchodu, výzkumu nebo poskytování jiných než finančních služeb a je financována převážně z vlastních prostředků osoby, která peněžní prostředky shromažďuje.

Podmínkou tedy je, aby činnost byla „převážně financována z vlastních prostředků osoby, která peněžní prostředky shromažďuje. Česká národní banka zastává názor, že výjimka dopadá pouze na případy, kdy financování činnosti podnikatele se děje pomocí prostředků shromážděných pomocí veřejného nabízení pouze z malé, resp. nepřevažující části (< 50 %). **Větší část prostředků, ze kterých je činnost financována, tedy musí pocházet z jiných zdrojů, získaných mimo rámec shromáždění peněžních prostředků od veřejnosti.**

Názor, podle kterého lze na prostředky shromážděné od veřejnosti formou tiché účasti, vkladem do společnosti aj. z hlediska regulace kolektivního investování (§ 2a odst. 4) pohlížet jako na vlastní prostředky podnikatele, není správný. Ze soukromoprávního či účetního pohledu má takový výklad opodstatnění. Z hlediska § 2a odst. 4 by však takový výklad vedl k vyloučení aplikovatelnosti pravidla na jakýkoliv případ veřejného nabízení. Hledání smyslu právní normy je přitom klíčovou metodou výkladu právní normy a je chráněno a vyžadováno Ústavním soudem (srov. např. Pl. US 33/97).

Význam odpovědi pro její adresáty Tato odpověď vyjadřuje názor pracovníků České národní banky. Soud a případně i bankovní rada České národní banky mohou zaujmout odlišný názor. Postup v souladu s odpovědí však bude ČNB při výkonu dohledu nad finančním trhem považovat v mezích odpovědi a jejích východisek za postup v souladu s právními předpisy, ledaže z okolností vyplýne neaplikovatelnost odpovědi na daný případ.

Kontaktní osoba: Alena Šebestová; alena.sebestova@cnb.cz
Datum: 8. 8. 2010